

חוגינו

גיליון כ"ד

פרשת

וירא

תשפ"ד

יו"ל ע"י צעירי חוג חתם סופר זכרון מאיר ב"ב

זמני התפילות לשבת

שחרית.....7:30

מנחה גדולה.....12:30

מנחה קטנה.....4:17

מעריב מוצ"ש.....5:30

זמני התפילות לחול

שחרית.....7:00

מנחה.....4:35

שיעור משנה ברורה

מעריב.....5:20

לקבלת הגיליון במייל

ולכל ענייני הגיליון

choogainoo@gmail.com

גיליון מיוחד

במלאות 70 שנה להסתלקות מרן החזון איש זיע"א

בגיליון זה יובאו סיפורים ומסמכים היסטוריים המתפרסמים כאן בפרסום ראשון, אודות היחס המיוחד של מרן החזון"א למקהלות חוגינו.

בפתח הדברים יש לציין כי מרן החזון איש שבשנות מגוריו בחו"ל נהג להסתגר בביתו וללמוד בגפו, ולא נטל חלק בפעילות ציבורית, בעלותו לארץ הקודש שינה הנהגתו מן הקצה אל הקצה, בראותו את המצב הקשה של שמירת הדת, והסחף של תנועות הקמת המדינה ועוד, אזר כגבר חלציו והנהיג והתווה את דרכה של היהדות הנאמנה בארצנו, החל מפסקיו בענייני שמיטה שעד בואו הסתמכו רוב החקלאים על היתר מכירה, וכן כל שאר

המצוות התלויות בארץ, ועד למאבקים הציבוריים בעניינים שונים. החזון איש גם עשה הכל לעודד ולקרב את הדור הצעיר על מנת שלא יסחפו ברוח הימים ההם, בבחינות תלמידים, בהקדשת זמן רב לדבר עם בחורים, ביחס אישי לכל ילד, ואף שמחות בית השואבה על ידי צעירי אגודת ישראל התקיימו על גג ביתו בהשתתפותו. משכך העריך מאד החזון איש את הלך רוחם המיוחד של אנשי מקהלות חוגינו אשר רוח רבינו החתם סופר היתה חופפת עליהם ואמרתו הנודעה 'החדש אסור מן התורה' היתה נר לרגלם, אשר לא שינו מאומה מהדרך המסורה מאבותינו, וציינו בנאמנות לדבריו, וסייעו בכך להעמדת הדת על תילה.

סיפר תלמידו הגאון ר' גדליה נדל זצ"ל כי בשנות השמיטה טרח החזון איש רבות ונועד עם רבני הערים והמושבים השונים וביקשם להעמיד השביעית על תילה כפי פסקיו, אולם הם לא נענו באומרם כיום אין מי שישמע לנו, שכן באותם ימים היה ההיתר מכירה נפוץ ביותר ולא היה מי שרצה להחמיר יותר מפסקי הרבנות המקילים, ומי ישמע לך. נענה החזון"א ואמר: איך האב מיין אונגרישע יידן, [יש לי את היהודים הונגרים שלי] שרבים מהם התגוררו במושבים השונים ברחבי הארץ [יסודות, חפץ חיים, קוממיות ועוד] ונשמעו בנאמנות לכל הוראותיו ושטחו בפניו שאלותיהם, והחזון"א אף שלח שליח מיוחד [ר' זעליג שפירא מב"ב] להעביר הנחיותיו ופסקיו לעם שבשדות, וכך העמיד השמיטה על תילה.

עוד סיפר ר' גדליה כי בשנת תרצ"ט כשגירשו הנאצים ימ"ש את יהודי בורגנלאנד שבשבע הקהילות, [היה זה נס משמים שהם גורשו בתקופה שעוד לא החלו שם ההריגות וחשבו שחרב עליהם עולמם, אולם זה הצילם כי אם היו נשארים היה גורלם כשאר יהודי אונגארן שמרביתם נעקדו עקד"ה בשנות תש"ד תש"ה] עלו הרבה מהם לארץ [והם אלו שהיוו הגרעין המרכזי לקהילת חוג חתם סופר בבני ברק] וכשהגיעה השמועה על הגעת ספינתם לחופי ארץ הקודש נתבטא בפניו החזון איש כי: עס קומט יעצץ א שיף פון יראת שמים.. [מגיעה כעת ספינה טעונה ביראת שמים..]

המשך בעמוד גב

ידיעות החוג

בהוצאת: האחד הארצי של חוגי חתם סופר
תל-אביב, ת. ד. 570 פנימי — לחברי החוג

רבם ואביהם של כל ישראל מרן הגאון איש זקוק"ל

בט"ו במרחשון, בשבת העכורה והמרה היא נתבשרנו בשורת האסון האיום והנורא, נתבשרנו על צדיק אהוב וקדוש זה, גאון הדור ויסוד העלם, כי עלה השכימה. לא יכלנו להעלות על דעת, כי אמת הדבר, לא האמננו למשמע אזנינו, כי אכן לוקינו עד כדי כך, כי נתמלאה הסאה ובעוונותינו הרבים סר צלנו מעלינו. ברם הידיעה המחרידה התאמתה, נתכה איומות עלי אדמות, הבריקה דרך ארצות התבל והדבימה לבות רבי רבבות בעם.

כפופי הראש, קרועי הבגדים ובעינים זולגות דמעות הכות הלכנו מתריסים אחרי ארונו. רבבות הלכו, עשרות האלפים ממש, ללא הבדלי מעמד וחוג, ללא הבדלי מפלגה ומוצא, ללא הבדלי עדה וגיל: נציגותי'ענק כל האומה כלה. רבם ואביהם של כל ישראל כמש הי בחייו, רבם ואביהם של כל ישראל ספס הי בהסתלקותו! הלכנו וחשבנו — במדה שניתן הי לחשוב מרוב הצער שהעמיק עד עמקי הלב — כה מאוד גדול הי מספר האחוז של ההמון הגדול הזה, אשר אבלם אבליהידי הוא להם. השבנו, כי האם לא רובריככולו של צבור ללא ספור זה בא בזמן מן הזמנים במגע אישי עם גאון הגאונים זה, האם לא רובריככולו בא לחדרו הצנוע הטהור, כדי לשתות בצמא הוראת דברי אלקים היים מפי קדשו, כדי ליהנות ממנו עצה, בינה ותושי' ולמען צאת את הדר קדוש זה בבטחה עד אין הקר, בלב נרגע וכאישי, שפעולם לא ידע ספקות. לא השתתפות גרידא בהלוי' היתה זאת, אפילו לא השתתפות בהלוית מנהיג וגדול הדור: אבלות אינדיבידואלית כנה ואמתית של הרבבות באה לידי בטוי! רבבות יתומים ממש בכו את אביהם, רבבות תלמידים ממש בכו את רבם!

ובלבו הגדול והרחב כאולם מצא, אף קיבל, גם חוגנו מקום נכבד. ובמיוחד חוגנו בבניברק — העיר, אשר כל הודה, כל זיוה, כל הדרה מאתו הי — בכללו ובפרטיו, זכינו להיות מקרובי נפשו הטהור, מאז היוסדנו לפני כחמש עשרה שנה ועד עתה, לעצתו ולהוראתו הקדושות שאלנו בשאלה קלה כבהמורה, בהן הסתפקנו, לדעתו ולהכרעתו שמענו. ללא היסוס כלדהו, באמת, בתמים ובאהבה אין קץ! אף ליד עריסתו של "ידיעות" זה עמד מרן הגאון זקוק"ל. בהרדת ובידאת כבוד שמור במערכת נוסח ההוראות בענין ביעור מעשרות, שהוגה ותוקן במו ידיו הקדושות ואשר הופיע בגליונו הראשון לערב פסח, תשי"ב, מתוך הסכמתו הרמה לפרסמו בשמו. זוכרים, שביקש להראות לו גליונינו, שמענו, שבקשם בעתיד ואף מצאנום על שלחנו הטהור לפניו.

מפה אל פה נתמלא בית מדרשו הגדול של חוגנו בבניברק והחצר אשר סביב הוצה לו, ממאות רבות של חברי חוגינו אף מתל-אביב ופתח-תקוה, ותושבי העיר בהמוניהם, לשמוע את ההספד המזועזע מפי הגאון הרב ר' שמואל וזנר שליט"א. לא הי אישי, אשר למשמע אזניו לא דאכה עמוק-עמוק נפשו והעינים זלגו דמעות מאין הפוגות.

...וכששאלתינו פעם, מה עלינו לעשות לרגלי ההרס, לרגלי ירידת כבוד שמים וכבוד התורה, מה אפשר לעשות לתיקון עולם? ענני מרן זקוק"ל: להדליק נר ועוד נר בחשך, המכסה ארץ, להוסיף נר ועוד נר, למען האיר הערפל, המכסה לאומים. לחנך ילד ועוד ילד לתורה, לקרב ילד ועוד ילד ליראת ה'. ליסד הדר ועוד הדר, למען הרבות הבל פיהם של תנוקות של בית רבן; להקים תלמוד-תורה ועוד תלמוד-תורה, למען למד בהם ילדי ישראל דעת את ה'; לבנות ולכונן ישיבה ועוד ישיבה, למען הרבץ בהן תורת ה', מוסר ויראת שמים. לארגן קבוצת יהודים ועוד קבוצה, הלומדת תורתו הק' ורוצה לקיימה; להזק כל פרט וכל כלל, הרוצים לעבדו ית'! אילו לא שמענו, אך זאת, אילו לא הירטמנה בקרבנו, רק מלים אלה — דיינו.

מי יתן, ונגהם. מי יתן, וזכותו תעמוד לנו ולכל ישראל. מי יתן, וזכרו הקדוש יחוקנו ויאמצנו בלכוד תורתנו הקדושה ועבודת ה' אלקינו, אנו, צאצאינו וצאצאי צאצאינו, בכל לבבנו, בכל נפשנו וכלל כאדנו. ת. נ. צ. ב. ה.

מהמתרחש בחוג

בכי חשוון התקיימה בביתמ"ד של חוג ח"ס בני ברק אסיפת אבל עם הספדו של הר"ג ר' שמואל זאנר שליט"א על מרן הגאון החזון איש ז"ל. הביהמ"ד הגדול הי' מלא עד אפס מקום, וגם בחוץ עמדו הרבה אנשים שבאו להסתתף בהספד. הנואם תיאר את האבידה הגדולה לכלל ישראל, ובפרט ליושבי בני ברק וזכרון מאיר שנהנו מהחזון איש ז"ל במשך כל ימי חייו, ושבו אליו בכל רגע בכל דבר קטן וגדול, לשאל ולהתיעץ, ודעתו של מרן הי' המכריע תמיד. נתימתנו ומי יתן לנו תמורתו! הנואם סיים דבריו בדברי מזכר והתחזקות, שעשו רושם עמוק על כל הנוכחים.

כתבה שנתפרסמה לקראת יום היארצייט הראשון

החזון איש והחוג חתם סופר

כ־400 תלמידים כ"י מתחנכים שם בדרכי התורה ויראה. חבר מורים תלמידי חכמים, יראים ושלמים דואגים שהתלמידים מגיל הצעיר מקבלים את אותן החנוך המבטיח את קיום היהדות החרדית: יראת ה' הצרופה.

בספק ובשמחה אפשר לציין, שכל בוגרי יסודי התורה ממשיכים את לימודיהם בשיבות, אשר הם מצטיינים בלמודם ובדרך התנהגותם.

מחמת המחסור במקום אי אפשר היה בשנת הלימודים הזאת לקבל את כל אלה התלמידים, שהוריהם הכירו ש'יסודי התורה' הוא הוא המוסד הנכון עבור ילדיהם. לכן החליט הועד לרכוש עוד בית, כדי לאכסן את כל התלמידים ועומד עכשו לבצור החלכתו זאת.

כל יהודי חרדי בארצנו הקדושה, הדואג לעתידנו נקרא לפתוח לבו וידו למען המפעל החשוב הזה, אשרי מי שיטול חלק בזה.

דבריו של מרן חזון איש זצ"ל הג"ל אקטואליים כיום ביתר עוז. אנו בטוחים שברכותיו מלווים את יסודי התורה, מיסודו ותומכיו.

ידוע בציבור הרחב שמרן חזון איש זצ"ל הראה תמיד את התענינותו המלאה לחוג חתם סופר ולפ"י עולותיו ובטא זאת בכל הזדמנות.

בעת הניכת בית המדרש של חוג חתם סופר בני ברק, כבד את חוגנו בהופעתו. בעת הבחירות לעיריית בני ברק, כשהסכימו להקואליציה דתית, ובין כמה מפלגות דתיות הי' ויכוח בנוגע דין קדימה, הכריע מרן החזון איש לטובת חוגנו.

כשהופיע גליון הראשון של ה'ידיעות החוג' שמה שמחה רבה. ביקש להראות לו גליונינו, ואף מצאנו אותם כמה פעמים על שלחנו הטהור לפניו.

לפנינו כינה, טובץ' אגרות מאת מרן בעל חזון איש שהופיע ליום החלולא הראשון, בין השאר מוצאים את שם (סימן ג"ח):

כאשר חוג חתם סופר יסד תלמוד תורה בתל אביב ויסודם מצליח, ומפני שאלת הדירה הם נגשים לקנות בית, אשרי מי שיטול חלק בזה, וראיתי להודיע זה למען ישים לבו גם לזה. האגרת הזאת כתב מרן חזון איש בשעתו, בעת שהנהלת יסודי התורה עבדה להקים את הבנין ברחוב יונה הנביא — מלווה בברכותיו של אותו צדיק, ברבי אלה נתקיימו במלואן.

הלכות ביעור שנתן חזו"א לפרסם בידיעות החוג תשי"ב

ובערת הקדש מן הבית

בערב יו"ט ראשון של פסח זה דשנת ה'שמ"ה חייבין לבער מן הבית כל המתנות שהופרשו מהפירות וליתן מעשר ראשון ללוי ומעשר עני לצני ולפדות את המעשר שני ולאבד את דמי הפדיון מן העולם, היינו לשחקו ולזרותו ללוי או להטילו לים, וכן דמי פדיון מעשר שני שברשותו מכבר הייב לאבדו, אם יש בידו ילדינג או שאר מסבעות של מעשר שני יכיר לחללם על מטבע של 2 פרוטות ולאבד מטבע זה של 2 פרוטות.

תרומה גדולה ותרומת מעשר שהופרטו, יש לקבץ בערב יו"ט, קודם שקיעת דהחמה פירות שנלקחו בחנות והם ספק מעשרים אין חייבין ליתן מעשר ראשון שלהם ללוי ולא מעשר עני לצני, אבל חייבין לבער את מעשר שני שלהם מן העולם מספק, אם הבעלים בהן או לוי אינם חייבין ליתן מעשר ראשון אפילו בטל ודאי.

אם יש ברשותו פירות או ירקות שנגברו מלאכתן חייבין בתרומות ומעשרות: יש להפריש עד ערב יו"ט את כל המתנות ולקיים בהן הכל כנ"ל.

(לפי הוראות מרן הגאון בעל החזון-איש שליט"א)

הקשר המיוחד בין מרן החזון איש זיע"א למקהלות חוגינו – המשך מעמוד ראשון

סיפר משמשו נאמן ביתו ר' דוד'ל פרנקל ז"ל כי פעם טייל עם מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל בשבת אחה"צ ברחובותיה הריקים של בני ברק [היה זה בשבת שבע ברכות לבנו הג"ר מאיר זצ"ל עם בתו של ר' יחיאל בנדיקט שהתקיימה באולמי וגשל] ושאלו: וואס זאגט דער רב אויף בני ברק פון דער חזון איש, [מה אומר הרב על בני ברק של החזון"א] בכוונתו להבליט את ההבדל בין ירושלים שבה התנהלו מלחמות השבת ברחובות גאולה שלא יסעו בהם בשבת, ובין בני ברק שהיתה סגורה למעבר רכבים בהשפעת החזון"א. השיבו הגרי"ז ושאל: מי היה גדול יותר החזון"א או ר' חיים עוזר, ענה ר' דוד'ל: ר' חיים עוזר, שאל הגרי"ז: אם כן איך יתכן שוילנא לא נראתה כבני ברק [לדאבונינו היו שם חילולי שבת בריש גלי], אלא - המשיך הגרי"ז - ההבדל הוא שלחזון איש היה את האונגרישע סולדאטן [החיילים ההונגרים] שלו, והם הכריעו את המערכה.

פעם ביקש אחד המתפללים בבית הכנסת חוג חתם סופר בני ברק שבנו בחור הבר מצוה יקרא בתורה בעברית [כלומר לשון הקודש בהברה ספרדית שכך לימדו אז בבית הספר] אולם גבאי בית הכנסת התנגדו בחריפות. פנה האב למרן החזון איש וסיפר לו דברים כהוייתן, והשיבו החזון איש כי זה בסדר שהבן יקרא בעברית. חזר האב לגבאי בית הכנסת ואמר לו את תשובת החזון איש, אולם הגבאי השיבו בנחרצות: החזון איש יקבע בבית המדרש שלו אבל בבית מדרשינו אנחנו קובעים ולא נשנה ממנהג אבותינו. חזר האב לחזון איש וסיפר לו. נתחייך החזון איש ואמר בהנאה: ידעתי שההונגרים האלו לא יוותרו.

להלן ציטוטים מתוך 'דיעות החוג' בעריכת הר"ר ירמיה פלדמן זצ"ל [הדברים מועתקים בגליונו] משנת תש"ו: ידוע בציבור הרחב שמרן החזון איש זצ"ל הראה תמיד את התענינותו המלאה לחוג חתם סופר ולפעולותיו וביטא זאת בכל הזדמנות. בעת חנוכת בית המדרש של חוג חתם סופר בני ברק, כיבד את חוגנו בהופעתו. בעת הבחירות לעיריית בני ברק כשהסכימו להקואליציא דתית, ובין כמה מפלגות דתיות היה ויכוח בנוגע דין קדימה, הכריע מרן החזון איש לטובת חוגנו. [ראה הרחבה אודות מפלגתנו בגליונו מס' 10] כשהופיע גליון הראשון של ידיעות החוג שמח שמחה רבה, ביקש להראות לו גליונו, ואף מצאנו אותם כמה פעמים על שולחנו הטהור לפניו. לפנינו מונח 'קובץ אגרות מאת מרן בעל חזון איש' שהופיע ליום ההלולא הראשון. בין השאר מוצאים אנו שם (סימן נ"ח): 'כאשר חוג חתם סופר יסד תלמוד תורה בתל אביב ויסודם מצליח, ומפני שאלת הדירה הם נגשים לקנות בית, אשרי מי שיטול חלק בזה, וראיתי להודיע זה למען ישים לבו גם לזה!'

במאמר משנת תשי"ד מופיע: בחרדת וביראת כבוד שמור במערכת נוסח ההוראות בענין ביעור מעשרות, שהוגה ותוקן במו ידיו הקדושות ואשר הופיע בגליונו הראשון לערב פסח תשי"ב, מתוך הסכמתו הרמה לפרסמו בשמו. זוכרים, שביקש להראות לו גליונו, שמענו שבקשם בעתיד ואף מצאנו על שולחנו הטהור לפניו.

תשמל כשר בשבת

בעת חנוכת ביהמ"ד חוג חת"ס ב"ב הופיע מרן החזון איש בהדרו וביקש שלא ישתמשו בו בחשמל בשבת כשיטתו הידועה.

בהוראת וכרצון מרן החזון איש הנהיגו מייסדי קהילתנו שלא להשתמש בחשמל כאשר בשנים הראשונות הוא ביהמ"ד ע"י לוקסים, ומאוחר יותר שכן בחצר חוגינו גנרטור לצרכי החוג.

זה הזמן להזכיר כי ההוצאות גדולות ומצוה גדולה להשתתף בזה על מנת שנוכל להמשיך במסורת המופלאה שהנהיגו מייסדי חוגינו וזכות מרן החזון איש תעמוד לכל המסייעים בזה.

ניתן להצטרף בהוראת קבע אצל הגבאים או בעמדות נדרים פלוס ונדרים-פון בחיפוש קופה 'חוג חתם סופר זכרון מאיר'.

מצו"ב קריאת רבותינו למען מגבית 'נר למאור' דקהילתנו.